

Міністерство освіти і науки України

ВСП «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького НТУ»

Затверджую

Заступник директора з начальної роботи

Тетяна Герасимик-Чернова

« _____ » _____ 2025р.

Паспорт

кабінету української мови і літератури

Результати атестації кабінету

Атестація

березень 2025

місяць рік

місяць рік

Результати атестації

підпис заступника

прізвище

з НР

Підпис голови циклової

прізвище

методичної комісії

М.П. Голова атестаційної комісії

2025р.

Загальна характеристика навчального кабінету

1. Кабінет окремий
2. Площа кабінету складає _____ м²
3. Кабінет має природне та штучне освітлення
4. Опалення водяне з примусовою подачею теплообміну
5. Кількість робочих місць для студентів – 30

Призначення кабінету: для проведення теоретичних (практичних) занять з предметів:
українська мова, українська література, українська мова за ПС

Специфіка обладнання кабінету

№п/п	Назва обладнання кабінету	Кількість
1	Робоче місце викладача	1
2	Дошка	1
3	Парти аудиторні	15
4	Стільці для студентів	30
5	Ноутбук	1

КАБІНЕТ № 16

УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Зав. кабінетом: Кравчик Л.М.

Нормативно-правові документи кабінету української мови і літератури:

- Положення про кабінет української мови та літератури
- Посадова інструкція викладача
- Паспорт кабінету української мови та літератури
- Орієнтовний план роботи кабінету
- Перспективний план розвитку кабінету
- Інструкція з безпеки праці
- Навчальні та робочі програми з української мови та літератури
- Календарно-тематичне планування з української мови та літератури
- План виховної роботи
- Програми факультативів з української мови та літератури
- План роботи гуртка «Шануймо рідне слово!»

Навчальний кабінет української мови і літератури: нормативні орієнтири та методичні рекомендації

Рекомендації розроблено відповідно до Закону України „Про загальну середню освіту”, наказу Міністерства освіти і науки України „Про затвердження Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів” від 20.07.2004 №160 та інших законодавчих актів України; методичні поради розраховані на творче застосування, адже кожен учитель матиме змогу на свій розсуд скористатися ними у період реформування освітньої галузі.

Кабінет української мови та літератури – це спеціально обладнане приміщення (класна кімната) загальноосвітнього навчального закладу зі створеним навчальним середовищем, оснащеним сучасними засобами навчання, шкільним обладнанням згідно з санітарно-гігієнічними нормами і правилами облаштування.

Основна мета створення навчального кабінету української мови і літератури полягає у забезпеченні оптимальних умов для організації навчально-виховного процесу та реалізації завдань відповідно до Державного стандарту базової і повної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року за №24.

Завданням функціонування навчального кабінету з української мови та літератури є створення передумов для:

- організації колективного, індивідуального та диференційованого навчання;
- реалізації практично-дійової і творчої складових змісту навчання;

- забезпечення в основній школі допрофільної підготовки учнів, у старшій школі – профільного і поглибленого навчання;
- організації роботи гуртків та факультативів;
- проведення засідань шкільних методичних об'єднань учителів української мови та літератури;
- індивідуальної підготовки вчителя-словесника до занять, що сприяють підвищенню його науково-методичного рівня.

Кабінет української мови та літератури як навчально-методичний центр повинен забезпечувати такі рівні викладання філологічних предметів: науковий, естетичний, навчальний, методичний, виховний. Його навчально-методичне забезпечення, облаштування та оформлення визначаємо за рубриками:

- нормативні документи: Конституція України, Закон України „Про загальну середню освіту”, Державний стандарт базової і повної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2004 р. за №24), навчальні програми, підручники, затверджені Міністерством освіти і науки України; Закон України „Про мови”; Постанова Кабінету Міністрів України „Про затвердження Комплексних заходів щодо всебічного розвитку і функціонування української мови (від 08.09.1997 №998); Заходи Міністерства освіти і науки України щодо реалізації положень і завдань Державної програми розвитку і функціонування української мови на 2004-2010 роки (журнал „Українська мова й літератури в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах”, №1, 2001, №6, 2003), Концепція державної мовної політики в Україні;
- державна символіка – герб, прапор, текст гімну України (Інформаційний збірник МОН України №5, 2001);
- словесно-образна наочність; широкий добір художньої літератури, підручники-хрестоматії, посібники-хрестоматії, наукова література, зібрання книг для позакласного, самостійного читання та літератури рідного краю, наприклад, під рубриками „Моя улюблена книга”, „У світі літератури” тощо; блок планшетів під загальною назвою „Історична доля національної мови”:

а) „Заборона національної мови”;

б) Закон „Про мови в Українській РСР” (від 28 жовтня 1989 року);

в) статті №10, №12 Конституції України;

- „Ділова українська мова”:

а) „Культура мовлення”(Інформаційний збірник МОН України, №13, 2002);

б) „Ділові папери”; „Мовні обов'язки громадян”(Інформаційний збірник МОН України, №13, 2002);

- планшети-заголовки із висловами про мову, літературна карта України, галерея портретів українських письменників із вказаними датами народження і смерті, наприклад: портрет І.П.Котляревського (1769-1838); передня стіна – портрет Т.Г.Шевченка у вишиваному рушнику, як вияв великої шани до поета;
- „Норми літературної мови”, „Вимоги до мовлення”, „Формули ввічливості”, „Абетка від Олександра Олеся”, „Молитва до мови” Катерини Мотрич (газета „Слово Просвіти”, №1, 2001 рік; журнал „Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах” №1, 2001);
- критичні та літературознавчі матеріали: видання творів і статей вітчизняних літературознавців і критиків; видання книг для школярів згідно з чинними програмами з мови та літератури; книги-посібники із серії „Літературна крамниця”;
- науково-методичні періодичні видання: фахові журнали і газети або папки, куди вчитель разом з учнями збиратиме найважливіші матеріали з газет і журналів, які можуть комплектуватись за темами або для кожного класу окремо (щоб легше і швидше користуватися накопиченим у папках матеріалом, варто завести тематичну картотеку, якою могли б користуватися як учні, так і вчителі);
- методична література: дослідження, виступи, доповіді, рекомендації та коментарі щодо вивчення предмета; методичні розробки уроків, конспекти уроків з різною формою навчання, календарне планування, поурочні плани, дидактичний матеріал, матеріали для організації контролю навчальних досягнень учнів, тексти варіантів контрольних робіт, тексти тренувальних вправ і завдань, тексти з мови та літератури; екзаменаційні білети, критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови і літератури тощо;
- довідкова література: словники різноманітних типів (тлумачний, словник літературознавчих термінів, літературний, енциклопедичний, орфографічний, іншомовних слів, фразеологічний, синонімів, антонімів, діалектизмів, російсько-український, українсько-російський тощо), різного роду енциклопедії (біблійна, літературознавча тощо);
- художньо-зображувальна наочність і ТЗН: ілюстрації до творів, репродукції картин на літературну та історичну тематику, твори живопису і графіки; телевізори, аудіо-відеотехніка, кодоскопи, різні види звукозапису та відеозапису (виконання літературних творів майстрами мистецтв, записи авторських виступів письменників, записи театральних вистав, фонохрестоматії тощо), діафільми, слайди.

ДОДАТКИ

Пам'ятка

Як підготуватися до переказу художнього твору або його уривка

1. Перш ніж починати писати, чітко визначте своє ставлення до героя, про якого ви будете писати у творі.
2. Уважно перечитайте твір, поділіть його на завершені за змістом частини.
3. Підготуйтеся до переказу окремих частин:
 - 1) зверніть увагу на незрозумілі слова, словосполучення;
 - 2) з'ясуйте їхній зміст, намагайтеся використовувати їх під час переказування;
 - 3) запам'ятайте, про що йдеться на початку, всередині та наприкінці кожної частини.
4. Переказуючи зміст частини, користуйтеся питаннями-порадниками:
 - 1) про що пише автор? (докладний зміст частини);
 - 2) як він це робить? (художні засоби, які використовує автор).
5. Якщо вам запропоновано вибірковий переказ, то необхідно з усіх визначених частин відібрати лише ті, які відповідають меті висунутих перед вами завдань, і докладно їх переказати.
6. Працюючи над стислим переказом, визначте головну думку прочитаного і, уникаючи зайвої деталізації, перекажіть основні події твору.

Пам'ятка

Як писати твір компаративного характеру

1. Розпочинаючи роботу над твором, ґрунтовно продумайте його тему.
2. Визначте головну ідею твору.
3. Складіть план, доберіть епіграф, що буде відповідати темі твору та розкривати його головну думку.
4. Визначте, що об'єднує та вирізняє твори, які ви аналізуєте.
5. Продумайте, який цитатний матеріал обох творів ви використаєте для аргументації своєї думки.
6. Порівнюючи твори, не забувайте про композиційні засоби викладу думок, а саме: інтегруючий початок; 2) послідовне розгортання тези; 3) хід роздумів у формі „запитання-відповідь”; 4) контрастне зіставлення аргументів; 5) експресивний висновок.
7. Викладаючи у творі свої думки, не забувайте, що вони мають бути пов'язані з темою та головною ідеєю твору.
8. Звертайте увагу на співрозмірність частин твору.

9. Слідкуйте за тим, щоб ваші думки розкривалися послідовно, щоб кожне попереднє речення було логічно пов'язане з наступним.
10. Формулюючи речення, намагайтеся, щоб ваша думка була висловлена точно, просто, ясно, образно та не допускала подвійного тлумачення.

Пам'ятка

Як підготуватися до твору-роздуму про героя художнього твору

1. Подумайте, що вас хвилює, цікавить, з чим ви не погоджуєтесь.
2. Прослідкуйте за текстом, як письменник розкриває характер героя, його вчинки. Зверніть увагу на художні деталі, які допомагають вам зробити висновок щодо ставлення автора до героя. Поміркуйте, чи погоджуєтесь ви з думкою автора.
3. Зробіть необхідні витримки з тексту, які допоможуть вам написати твір.
4. Відповідно до структури твору – вступу, основної частини, що складається з тез та доказів, висновку – доберіть додатковий матеріал (епіграф, цитати, факти), що стане у пригоді під час написання твору.
5. Спочатку напишіть твір на чернетці.
6. Працюючи над вступною частиною твору, пам'ятайте, що мета її – підвести до розуміння вашої головної думки.
7. В основній частині твору викладайте свої думки та обов'язково аргументуйте їх; намагайтеся уникати простого переказу епізодів твору; пам'ятайте, що докази можуть бути як прямі, так і непрямі; вживайте тільки ті слова, значення яких ви знаєте; ухиляйтеся від повторення одних і тих же слів...
8. У заключній частині твору зробіть емоційний обґрунтований висновок щодо вашого ставлення до героя, про якого ви пишете...
9. Прочитайте написане, перевірте зміст, послідовність викладу, грамотність, прослідкуйте за розділовими знаками.
10. Перепишіть роботу начисто...
11. Перевірте написане, подивіться, чи немає описок і пропусків букв.

Матеріали до стенду „Вчимося дискутувати”

(правила проведення дискусії)

1. Ретельно продумайте свою точку зору і аргументи до неї.
2. Вступаючи в дискусію, не розпочинайте її з тих питань, за якими ви розходитеся з вашим опонентом..
3. Використовуйте метод Сократа, який виявляється в тому, що свою думку треба розподіляти на маленькі частинки і кожен пропонувати у формі запитання.

4. Уникайте категоричності (особливо, якщо заперечуєте ви).
5. Обминайте монологи, адже діалоги продуктивніші.
6. Умійте почути та зрозуміти позицію опонента.
7. Не переривайте свого співрозмовника.
8. Не висміюйте його і не доводьте його точку зору до абсурду.
9. Не прискіпуйтеся до невдалої форми висловлювання опонента, не переходьте в розмові на характеристику його особистості, не розбивайте його позицію, а доводьте свою.
10. Волійте не перемоги, а знайти істину.
11. Погоджуйтесь із тим, у чому правий ваш співрозмовник, знайдіть раціональне у його словах.
12. Майте мужність визнати свою неправоту і просити критичного обговорення запитання.
13. Аргументовано поясніть, чому ви не можете погодитися зі своїм опонентом і висловіть свої аргументи.

Матеріали до стенду „Вчимося виразно читати”

Вислови відомих людей про ораторське мистецтво, виразне читання

Цицерон: „Найкращий оратор є той, хто своїм словом і повчає слухачів, і дає насолоду, і справляє на них сильне враження”.

Цицерон: „Що стосується вправ для розвитку голосу, дихання, рухів тіла й, нарешті, язика, то для них потрібні не стільки правила науки, скільки праця. Тут необхідно з великою суворістю відбирати собі взірці для наслідування, і причому приглядатися ми повинні не лише до ораторів, а й до акторів, щоб наша невправність не вилилася в якусь огидну й шкідливу звичку”.

Е. Лєгуве: ”Читання – не тільки вчитель дикції, а й професор літератури”.

М.Гоголь: „Прочитати твір ліричний – зовсім не дрібниця, для цього довго потрібно його вивчати”.

М. Рибнікова: „Виразне читання – результат розуміння тексту”.

Ж. Лабрюєр: „Тон голосу, очі та вираз обличчя мовця є не менш красномовними, ніж самі слова.”

А. Франс: „Слова – теж вчинки”.

Ван Дейк: „Чимало скарбниць у світі відкривається, як Сезам казкового Алі-Баби, словесним ключем”.

Пам’ятка

Як виразно прочитати художній текст

1. Готуючись виразно прочитати будь-який твір, декілька разів прочитайте його про себе.

2. Визначте для себе особисту мету читання (ваше „надзавдання”): що саме ви хочете висловити під час читання, які почуття та асоціації прагнете викликати у слухачів.
3. Продумайте, у яких місцях тексту необхідно зробити паузи, які слова та словосполучення необхідно виділити голосом.
4. Вдома декілька разів спробуйте прочитати твір уголос перед дзеркалом .
5. Тренуючись читати, у думках перевірте, чи не робите ви зайвих рухів.
6. Перед початком читання у класі займіть зручну позу, огляньте слухачів і витримайте паузу. Розпочинаючи читати, не забувайте вказати автора та назву твору. Глибоко вдихніть і розпочинайте читання.
7. Читаючи, чітко промовляйте всі звуки у словах.
8. Не забувайте витримувати паузи, виділяйте голосом найважливі з вашої точки зору слова та словосполучення, що допомагають розкрити авторську думку і показати ваше „надзавдання”.
9. Контролюйте своє дихання. Дихайте рівномірно, добирайте повітря під час пауз.
10. Силу голосу пристосовуйте до аудиторії.
11. Стежте за тим, щоб ваші міміка й жести були природними і не притягували надмірної уваги слухачів.

Схема аналізу прочитаного

1. Чи правильно зрозумів виконавець тему та ідею твору?
2. Чи вдалося читцю передати авторську думку під час читання?
3. Яке було "надзавдання" прочитаного? Чи виконав його читець?
4. Чи цікаві інтерпретація, "бачення" твору, запропоновані виконавцем?
5. Чи задовольнили вас жести та міміка читця під час виконання твору?
6. Чи вдалося виконавцю уникнути мовленнєвих недоліків під час читання?

Вимоги до усного та писемного мовлення:

- 1) відповідність мовленнєвим нормам;
- 2) змістовність;
- 3) точність;
- 4) ясність;
- 5) логічність;
- 6) доказовість викладу думок;
- 7) емоційність;
- 8) переконливість;
- 9) виразність.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

Культура мовлення – це система вимог, регламентацій стосовно вживання мови в мовленнєвій діяльності.

Культура мовлення має велике національне і соціальне значення: вона забезпечує високий рівень мовного спілкування, ефективне здійснення всіх функцій мови, сприяє підвищенню загальної культури особистості та суспільства в цілому, через культуру мовлення відбувається культивування самої мови, її вдосконалення.

Проблема культури мовлення проявляється в таких основних аспектах: нормативність, адекватність, естетичність.

Плекання культури мовлення – обов'язок кожного. Для багатьох категорій мовців це входить у професійні обов'язки. Це вчителі працівники культури, духовенство, працівники державного апарату, а особливо – органів масової комунікації.

Шляхи підвищення особистої культури мовлення – різноманітні. Для початку слід:

- ✓ виробити стійкі навички мовленнєвого самоконтролю і самоаналізу;
- ✓ не говорити квапливо – без пауз;
- ✓ вивчати мовлення майстрів слова;
- ✓ читати вголос (особливо прозові тексти), із дотриманням усіх аспектів нормативності;
- ✓ заучувати напам'ять художні твори, причому не тільки віршовані;
- ✓ оволодівати жанрами, видами писемного мовлення, зокрема, зразками ділового мовлення.

Мовні обов'язки громадян

1. Мова – запорука існування народу. Захищаючи рідну мову, ти захищаєш свій народ, його гідність, його право на існування, право на майбутнє. Не ухиляйся від цієї боротьби!

2. Захист рідної мови – найприродніший і найпростіший, найлегший і водночас найнеобхідніший спосіб національного самоутвердження і діяльності в ім'я народу. Маєш нагоду бути борцем за свій народ – будь ним!

3. Володіння рідною мовою – не заслуга, а обов'язок патріота.

4. Розмовляй рідною мовою – своєю і свого народу: скрізь, де її розуміють, з усіма, хто її розуміє. Не поступайся своїми мовними правами заради вигоди, привілеїв, лукавої похвали – це зрада свого народу.

5. Ставлення до рідної мови має бути таким, як до рідної матері: її люблять не за якість принади чи вигоди, а за те, що вона – мати.

6. Сім'я – первинна клітина нації. Щоб вона не мертва і не відпала від національного організму, її має жити культ рідної мови. Тому розмовляй у сім'ї мовою своєї нації. Не вмійш – учись. Прищеплюй дітям ставлення до мови як до святині, найдорожчого скарбу.

7. Допомагай кожному, хто хоче вивчити українську мову.
 8. Ніколи не зупиняйся у вивченні рідної мови. « Усі головні європейські мови можна вивчити за шість років, свою ж рідну треба вчити все життя».
 9. У твоїй хаті завжди мають бути українські книжки, журнали, газети. Не забудь і про дитячі видання. Хай звучить у твоїй хаті українське слово з теле- і радіоприймачів.
 10. Підтримуй усі починання окремих осіб і громадськості, спрямовані на утвердження української мови.
 11. Не будь байдужим до найменших виявів обмежень чи зневаги української мови. Стався до інших мов так, як би ти хотів, щоб ставилися до твоєї рідної мови.
 12. Подбай, щоб у місті твоєї праці (навчання) обов'язково був створений осередок Товариства української мови ім. Т. Шевченка «Просвіта».
 13. Оберігай своє ім'я та імена своїх близьких від лакейських деформацій за чужомовним зразком. Пестлива форма власних імен, особливо дитячих, повинна відповідати нормам українського словотворення, національної традиції.
 14. Пам'ятай: найкращі вчителі мови для дітей – це мати і батько.
 15. У наш час доволі поширені змішані шлюби. Цілком природно, що в таких сім'ях виникає проблема вибору мови. В ідеалі тут повинні звучати обидві мови, однак не в якомусь змішаному вигляді, а кожна – у своєму літературному варіанті.
 16. Батьки в таких сім'ях повинні використати обидві мови не просто для спілкування, а як засіб залучення своїх дітей до багатств духовної культури обох народів.
 17. Незнання рідної мови не звільняє тебе від обов'язку і не позбавляє права боротися за неї, за те, щоб твої діти і внуки мали можливість знати і користуватися мовою свого народу.
 18. Вивчай інші мови. Це дасть можливість не тільки оволодіти ключами до скарбниць духовності інших народів, а й об'єктивно оцінити свою мову, її сильні та слабкі сторони. «Хто не знає чужих мов, той нічого не відає про свою власну» (*Й.В. Гете*).
- Знання чужих мов пробуджує бажання працювати для утвердження і розвитку рідної мови, сприяти тому, щоб вона зайняла гідне місце серед авторитетних мов світу.
- Немає кращого і легшого способу справити приємність чужій людині, як розмовляти з нею її мовою, особливо коли це мова «недержавна», «непрестижна», «мала».
19. Якщо ти українець і живеш поза Україною, не дай використати себе для денационалізації народу, серед якого перебуваєш, а тим більше – для боротьби проти його намагань утвердитись На шляху самостійного розвитку.
 20. Нашому поколінню випало складне і відповідальне завдання – відродження української мови, державності, нації. За нас цього ніхто не зробить. Це наш історичний обов'язок, виправдання нашого перебування на цьому світі. Не перекладаймо цього тягаря на

плечі своїх нащадків, бо може бути запізно. Діймо! В ім'я нашого народу, в ім'я найвищих ідеалів людства – свободи і справедливості.

Катерина МОТРИЧ

ДУМА ПРО МОВУ

Звідкіля ж ти прийшла, мово, всевладна володарко дум наших? Невигойна рано українського серця! Чому викликаєш в одних таку самоспалюючу любов, а в інших таку пекельну ненависть? Де твій першопочаток і подих найперший — де? У саду Едемському! І зронив її з вуст Своїх Творець, а виловив — Адам. І стала вона молитвою — Сповіддю Адамового серця. Відірвав наш прабатько сувій Чумацького Шляху, сповив її і поклав у сонячну колиску під рай-древом, на якому плід і квіт водночас буяв. У чотирьох рай-ріках купав, на рай-кущах вигодував, райськими плодами годував, з чистих джерел напував, з рай-мальв вінок сплітав, із рай-конопель сорочку білу ткав, під райськими зорями вигулював, по рай- росах водив, у райських соловейків та зозуль співу вчив. І вділив їй Господь сйва свого, срібла-злата свого, янголикості царства свого, чистоти, цноти і вроди небесної. Та й благословив, як і все, що сотворене Ним: небо, твердь земну, небесні світила, воду, пташку і звірину, квітку і комаху. Дали їй Янголи Божі землиці із-під Древа Життя, водиці із чотирьох рай-рік і духу свого многотерпеливого й сказали: «Це твій посаг від Отця небесного. Іди!». Та й повели із раю на три шляхи широкії: «Вибирай один із них!». Перший шлях — золотисто-жовтий — у безсмертя вів. Другий шлях — блакитний — на гору величі і слави, що в хмари здіймався. Ой, а третій шлях, найширший і чорний, як петрівчані ночі, — то шлях скорботи і муки пекельної. А вона взяла ті три шляхи докупи, сплела у косу і пішла нею. І прийшла до краю, на серце схожого, й почула з небес благословення оселитися на нім. Розвіяла над ним землю з-під Древа Життя, і забуяла та земля райським плодом та зіллям і стала часткою Раю, Богом любленим. Скропила водицею землю з рай-річок у трьох напрямках. А на четвертий не вистачило, і вона окропила його своєю сльозою. І вродилися від того джерела та ріки, озера і ставки, криниці і копаночки. Великі, могутні, малі і дрібненькі. Найпершу ріку Володарка-мова Славуютою назвала, а дочок її — Либіддю і Почайною. І почула з небес, що добрі назви ті — дух раю в них перебуває. Другу ріку, що о десную лежала, Десною назвала. А оту, що зачала із своєї сльози, — Прип'яттю. І вродилися у мови-Володарки ріки Бог і Дністер, Рось і Синюха, Прут і Боржава, Збруч і Тиса, Ірпінь і Унава, Уж і Тікич, Донець і Влтава, Інгул і Оріль, Смотрич і Самара, Трубіж і Горинь, Сож і Псло, Терек і Кума, Ворскла і Сула, Стугна і Красна, Море Гостинне... Назви ті світлом та благодаттю першовитоків дихали, мудрістю Адамовою. Дух Господній над краєм ширяв, і дух Володарки- мови у всьому панував: у народі дитинно широсердному, у домотканих

льолях його пісень: «А ми просо сіяли, сіяли, ой, дід ладо, сіяли, сіяли»; у величі круч і диханні тирси в степах, у білих жнивних хмарах і кущах калини в осінніх лугах, у польоті бджоли і диханні та ремиганні волів у місячні млосні ночі. В реготах на вигонах і перегукуваннях сичів у гаях. У поскрипуванні гарб і світанковому зойку води, об яку вдарилось цебро. У сивих осінніх туманах і крику сойки на межі весни і літа. У незайманій чистоті ставкових лілей і чистоті думок, почуттів, гармонії всього суцього на цій землі. І мова-Володарка, мова-Княгиня, якою тут дихало все, почула з небес: «Пам'ятай і навчи свій народ: «Троє свідчать на небі: Отець, Слово і Святий Дух. І ці Троє — одно! І троє свідчать на землі: дух, вода і кров. І ці троє — єдині!». Зв'язок між ними такий: маліє дух, вироджується кров. Тоді мертвіють води. Бо вони — одне ціле! Дерево нації хирлявіє і чахне. Запам'ятай це і донеси своєму народові. Не почує в собі голосу твого — недолю і рабство погне, біди і безталання. Бо через тебе, через твоє слово Творець із ним говоритиме, а його душа — з Господом. Ти нить єднальна. Вервечка, що в'яже колиску духу народного до Господнього престолу. Сповідуй Трійцю небесну і бережи трійцю земну. Свій народ цього навчи. Тоді при силі буде. При здоров'ї. Тоді ніхто його й ніколи не здолає, не переможе, хлібної опори у його краї не підітне, не зурочить, не вб'є і не поранить. То був райський день Володарки-мови. Мови- Молитви, якою озвався Господь до Адама. У незайманих глибинах вод відбивалася її врода янголика, ризи тонкоткані зорями вишиті, промінням сонця гаптовані, блискавками, як шовками, мережані. Любили її голос і спів Янголи і вицілювало сонце. День її тривав безмір часу. Аж поки не прийшла ніч, аж поки не викотився місяць, як млинове коло, і Каїнова тінь не впала на край. Тоді потороччя повилітало із воріт пекельних, із лісів північних. І стало вціляти у мову стрілами, ятаганями, сталити на неї мечі і ножі, закидати на неї аркани та приміряти ярма й налігачі, називаючи її волячою, здатною лише до тихого ремигання і ревища, коли порожніють ясла. Проклинати її й неславити, як і все, що від Бога зійшло. Лемент тої орди, лайка і вереск сягнули місяця, на якому брат брата на вилах тримає. І сказав Каїн: «То моя обраниця, земля, на яку потороччя напало». І став каїнами край, де панувала мова-Володарка, насівати. Гризня і бійка вчинилася поміж ними кривава, невгамовна, нескінченна. Із століття в століття. Із віку до віку. Вже й Чумацький Шлях посивів. Вже й рівнини па- горбами стали, а на місці рік — биті шляхи утворилися. Там, де ставки й очерети були, тисячолітні дуби вирости. Відлебеділа Либідь і відпечалилася Почайна, а пожарище розбрату все палало. Мова гасила його благословенними зливами любові, молитвами віри і піснями надії та все повторяла: «Зупиніться! Несиліє дух народу, вироджується кров, і тоді мертвіють води. Життя вичахає. Бо дух, кров і вода — одне ціле на землі!». Глухі не почули, сліпі не побачили, німі не озвалися. Змертвілі духом не повірили.

У 2025- 2026 навчальному році кабінет української мови та літератури буде працювати над такими завданнями:

- надання науково-методичної допомоги викладачам - предметникам в удосконаленні навчально-виховної роботи;
- забезпечення можливості використання викладачами сучасних педагогічних засобів навчання;
- узагальнення і поширення досвіду кращих викладачів;
- забезпечення оптимальних умов для навчальної роботи кабінету: проведення тематичних атестацій, практикумів, факультативів;
- виховання свідомого інтересу в здобувачів освіти до української мови, істотне поглиблення мовленнєвої та читацької компетенцій здобувачів освіти.

Затверджую
Заступник директора з НР
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА
« ____ » _____ 2025р.

**Графік роботи кабінету
української мови і літератури
2025-2026н.р.**

Завідувачка: Кравчик Любов Матвіївна

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1 пара	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу
2 пара	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу
3 пара	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Згідно розкладу
4 пара	Згідно розкладу	Виховна година	Згідно розкладу	Згідно розкладу	Засідання циклової комісії
5 пара	Консультація		Засідання гуртка		

Затверджую
Заступник директора з НР
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА
« ____ » _____ 2025р.

**План роботи
кабінету української мови і літератури
на 2025-2026 навчальний рік**

№ п/п	Зміст роботи	Дата проведення	Відповідальний
1	Роботу кабінету української мови і літератури підпорядкувати проблемам, що вирішуються в коледжі: - підготовка висококваліфікованих кадрів; - поліпшення якості навчально-виховного процесу шляхом впровадження досягнень науки і техніки в роботі зі здобувачами освіти; - виховання інтелігентності у здобувачів освіти; - роботу кабінету спрямувати у напрямку посилення патріотичного виховання.	постійно	викладачі-предметники
2	Навчальна діяльність		
	Проведення навчальних занять згідно розкладу коледжу	щоденно	викладачі-предметники
	Індивідуальна робота зі здобувачами освіти	постійно	викладачі-предметники
	Консультації з мови та літератури	постійно	викладачі-предметники
3	Науково-дослідницька діяльність		
	Підготовка здобувачів освіти до участі в олімпіадах, конкурсах	вересень-лютий	викладачі-предметники
	Проведення студентських конференцій, семінарів: «Українська історія, мова та культура в контексті сучасної доби», «Словники – надбання праці мовознавців»	вересень-травень	викладачі-предметники
	Проведення конкурсу есе «Шевченкові заповіти»	березень	викладачі-предметники
	Брати участь у науково-дослідницькій роботі циклової (методичної) комісії соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України, обласного МО викладачів української мови і літератури	протягом року	викладачі-предметники
4	Позакласна робота з предметів		
	Гурткова робота (згідно плану роботи гуртка)	протягом року	викладачі-предметники

	Підготовка до загальноколеджних свят: День української писемності та мови, День Соборності, Шевченкові свята, річниця Лесі Українки, предметна декада	протягом року	зав.кабінетом, викладачі-предметники
	Провести свято рідної мови «Мово! Велична Молитво наша!»	лютий	викладачі-предметники
	Організувати конкурс на кращого читця віршів Лесі Українки	лютий	викладачі-предметники
	Підготовка здобувачів освіти до участі у мово-та літературознавчих конкурсах	протягом року	викладачі-предметники
	Випуск стіннівки на літературну тематику		викладачі-предметники
	Скласти індивідуальні плани для роботи із обдарованими здобувачами освіти	вересень	викладачі-предметники
	Скласти індивідуальні плани для роботи із відстаючими здобувачами освіти	вересень	викладачі-предметники
5	Методична робота		
	Робота методичного об'єднання (згідно окремого плану)	протягом року	зав.кабінетом
	Проведення та обговорення відкритих уроків	протягом року	зав.кабінетом, викладачі-предметники
6	Організаційно-господарська діяльність		
	Проведення батьківських зборів	раз у семестр	куратори, класні керівники
	Санітарний день	щоп'ятниці	зав.кабінетом
	Робота з документами	постійно	зав.кабінетом
	Участь у ремонті кабінету	щороку	зав.кабінетом

Обговорено і схвалено на засіданні циклової (методичної) комісії соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України

Протокол № 1 від 01 вересня 2025р.

Голова циклової (методичної) комісії _____ Любов КРАВЧИК

Зав. кабінетом _____ Любов КРАВЧИК

Перспективний план

роботи кабінету української мови і літератури

№ п/п	Основні заходи	Термін	Відмітка про виконання
1	Обладнання кабінету згідно державних санітарно-гігієнічних вимог	серпень щорічно	
2	Організувати на базі кабінету роботу постійно діючого консульт пункту	постійно	
3	Оновлювати і удосконалювати матеріальну базу кабінету	постійно	
4	Поповнення критичними і літературознавчими матеріалами, довідковою літературою	постійно	
5	Поповнення кабінету сучасними словниками		
6	Оформити матеріали предметної декади	березень	
7	Підготовка здобувачів освіти до участі у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах	постійно	
8	Придбати мультимедійного проєктора	2026	
9	Організувати обмін передовим досвідом серед колег	постійно	

ВСП «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького НТУ»

Затверджую
Заступник директора з НР
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА
«____» _____ 2025р.

Паспорт
комплексно-методичного забезпечення
навчального процесу
з предмета «Українська література»

Розглянуто та схвалено на засіданні

циклової (методичної) комісії
соціально-гуманітарних дисциплін,
фізичного виховання та захисту України
Протокол від «____» _____ 2025р. № ____
Голова ЦМК _____ Любов КРАВЧИК

Любешів 2025

РОЗДІЛ № 1

Нормативно-плануюча документація

№	Назва документа	Рік затвердження документа, ким затверджено
1	2	3
	Українська література. Навчальна програма для закладів фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку фахових молодших бакалаврів на основі базової середньої освіти	2022 Міністерство освіти і науки України Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
	Робоча програма навчальної дисципліни «Українська література»	2025 Заступник директора з навчальної роботи
	Перелік оснащення кабінету	2020 Міністерство освіти і науки України
	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів	2025 Міністерство освіти і науки, молоді та спорту
	Методичні рекомендації щодо викладання предмета у 2023-2024 навчальному році	2025 Міністерство освіти і науки України

Розділ 2. Навчальна література для студентів

Предмет	Вид літератури	Назва	Кількість
Українська література	<i>Підручник</i>	Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література, 10клас, рівень стандарту	
	<i>Підручник</i>	Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П. Українська література, 10клас, рівень стандарту	
	<i>Підручник</i>	Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П. Українська література, 11 клас, рівень стандарту	
	<i>Підручник</i>	Семенюк Г.,Ткачук М. Українська література 11 клас	
	<i>Підручник</i>	Дайджест. Українська література, 10-11 класи	
	<i>Підручник</i>	Мовчан Р., Ковалів Ю. Українська література, 11 клас	
	<i>Хрестоматія</i>	Борзенко О.І.Українська література, 10клас	
	<i>Хрестоматія</i>	Борзенко О.І.Українська література, 11клас	
	<i>Довідник</i>	Марченко А.С., Марченко О.Д. Українська література. Практичний довідник	
	<i>Комплексний зошит для контролю знань</i>	Паращич В. Українська література, 10 клас	

	<i>Комплексний зошит для контролю знань</i>	Паращич В. Українська література, 1 клас	
	<i>Навчальний посібник</i>	Бандура О. Дидактичні матеріали з теорії літератури	
	<i>Навчальний посібник</i>	Лазарчук Л. Дидактичні матеріали для тематичного оцінювання з української літератури, 10-11 класи	
	<i>Навчальний посібник</i>	Клочек Г. Історичний роман Ліни Костенко «Маруся Чурай»	

Розділ 3. Література для викладачів

Предмет	Вид літератури	Назва	Кількість
	<i>Посібник</i>	Слоньовська О.В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів.	
	<i>Посібник</i>	Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури, 10 клас	
	<i>Посібник</i>	Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури, 11 клас	
	<i>Посібник</i>	Корницька Г. Українська література. Плани-конспекти уроків, 10 клас	
	<i>Посібник</i>	Корницька Г. Українська література. Плани-конспекти уроків, 11 клас	
	<i>Посібник</i>	Слоньовська О., Надурак С. Вивчення української літератури. Інтегровані уроки	
	<i>Посібник</i>	Орищин Р. Інтерактивні технології на уроках української словесності	
	<i>Посібник</i>	Гаврилюк О. Вивчення творчості І.Франка, 10 клас	
	<i>Посібник</i>	Скляр С., Нечволод Л. Нетрадиційні уроки з української літератури	
	<i>Посібник</i>	Демчук О. Життєпис письменника. Конспекти нестандартних уроків	
	<i>Посібник</i>	Орищин Р. Інтерактивні технології на уроках української словесності	
	<i>Посібник</i>	Перейма Л. Нестандартні уроки з української мови і літератури	
	<i>Посібник</i>	Українська література. Методичні поради. Розробки уроків	

Основні засоби навчання , що використовуються при викладанні предмета за темами навчальної програми

№ п/п	Найменування	Кількість	Примітка
	Інтернет-ресурси		
1	Відеоінсценівка уривку за повістю «Кайдашева сім'я»	1	
2	Фрагмент документального фільму «Гра долі. І. К. – Карий»	1	
3	Вистава Київського театру «Мартин Боруля» (режисер О.Швачко).	1	
4	Фільм «Гра долі» (із циклу «Великі українці» , режисер Святослав Вакарчук-про І. Франка)	1	
5	«Пастка» (серіал із 5-ти серій за мотивами повісті «Перехресні стежки»)	1	
6	Документальний відеоролик «Дім Каменяра»	1	
7	Документальний фільм «Життя і творчий шлях Франка»	1	
8	Відеокліп до пісні «Знаєш» В. Козловського (за поезією І. Франка)	1	
9	Фільм «Тіні забутих предків»	1	
10	Відеофайл «Музей Коцюбинського у Вінниці»	1	
11	Фільм «Осяяний сонцем» (про М. Коцюбинського)	1	
12	Відеофільм «Предківський спадок»	1	
13	Відеопрезентація «О. Кобилянська»	1	
14	Фільм «Лісова пісня»	1	
15	Фільм про Л. Українку із циклу «Великі українці»	1	
16	Відеопрезентація «Творчості Л. Українки присвячується»	1	
17	Аудіозапис «Рання весна»(пісня у виконанні Кубанського Козачого хору)	1	
18	Відеоролик «Л. Українка і С. Мержинський»	1	
19	Аудіозапис «Стояла я і слухала весну»	1	
20	Документальний фільм «Червоний ренесанс» (3 серії)	1	
21	Аудіозапис «Любіть Україну»В. Сосюри (виконує укр.. нар. Хор «Заспів»	1	
22	Фільм «Гра долі. П. Тичина .Я кличу тебе»	1	
23	Фільм «Обрані часом. Думки проти течії» (про М. Хвильового)	1	
24	Фільм «Цар і раб хитрощів» ((про М. Хвильового)	1	
25	Док. фільм «Повернення із Соловків» (про М, Куліша)	1	
26	Відеофільм«Портрет: М. Куліш. Прощальне літо 36-го р.»	1	
27	Фільм «мина Мазайло» (серія 1-2) – 1991 р. Режисер- С, Проскурня.	1	
28	Фільм «Тигролови» -1994 р.,»Укртелефільм», автор – Р. Синько	1	
29	Фільм «Сад Гетсиманський» (серії 1-4)	1	
30	Відеопрезентація «Сосниця – Зачарована Десна)	1	
31	Док. Фільм «Роздуми після життя» (про О. Довженка)	1	
32	Фільм «Гра долі. Я на світі такий один»(про В, Симоненка)	1	
33	Фільм «Обрані часом. Зодчий душі людської» (режисер М. Мащенко , про О. Гончара)	1	
34	Відеопрезентація «О. Гончар. Журба і радість»	1	
35	Фільм «Обрані часом.П. Загребельний. Сонет 29»	1	
36	Відеоролик на вірш Л. Костенко «Моя любове»	1	
37	Відеопрезентація «Життя іде...» (Л. Костенко)	1	
38	Аудіокнига : Живий голос Василя Симоненка (2008) http://www.ex.ua/view/1358669	1	
39	Аудіокнига :Леся Українка . Лісова пісня [MP3] [uk] http://www.ex.ua/view/1357859	1	

40	Аудіокнига :Живий голос Василя Стуса, [MP3] [uk] http://www.ex.ua/view/80935?r=81709	1	
41	Презентація «Психологічний портрет М. Старицького»	1	
42	Пісня «Ніч яка місячна»(сл.. М. Старицького, виконує О. Пономарьов)	1	
43	Фільм «За двома зайцями»	1	
44	Відеофільм «Гра долі. Моє серце ножами проймає» (ч. I-II)- про М.Старицького	1	
45	Відеоролик до пісні «Два кольори»(співає Д. Гнатюк)	1	
46	Відеоінтерв'ю з Д. Павличком	1	
47	Відеозапис пісні «Пісня про матір» Б, Олійника (муз. Ігор Поклад, виконує Еріка)	1	
48	Відеоролик «Невідоме з історії: Максим Рильський»	1	
49	Історичний фільм «Із життя Остапа Вишні»	1	
50	Фільм «Портрет Остапа Вишні»	1	
51	Аудіозапис усмішок Остапа Вишні «Дикий кабан, або вепр», «Як варити і їсти суп із дикої качки»	1	
52	Фрагмент відеофільму «Балада про останній бій Чорного Ворона»	1	
53	Фрагмент аудіокниги «По дорозі в Казку»	1	
54	Фрагмент фільму «Три зозулі з поклоном» (режисер В. Миронов)	1	
55	Інтернет-ресурси: Інтерв'ю з Оксаною Забужко // http://zabuzhko.com	1	
	Мультимедійні презентації		
1	Мультимедійна презентація «Розвиток драматургії і театру у другій половині XIX століття»	1	
2	Мультимедійна презентація «Він був великим драматургом»	1	
3	Мультимедійна презентація « Драматургічна творчість Карпенка – Карого»	1	
4	Мультимедійна презентація «Наш земляк Михайло Пасічник»	1	
5	Презентація методичної розробки уроку «Еволюція художньої свідомості М. Коцюбинського. Психологічна новела «Intermezzo»	1	
6	Мультимедійна презентація «Гуцульськими стежками»	1	
7	Мультимедійна презентація «Ні! Я жива! Я буду вічно жити!»	1	
8	Віртуальна подорож до музею Л. Українки в Колодяжному	1	
9	Мультимедійна презентація «Літературний процес 20 – 30 – х рр. XX ст.»	1	
10	Мультимедійна презентація «Трагічна доля Миколи Хвильового»;	1	
11	Мультимедійна презентація «Український Гомер XX ст.»	1	
12	Віртуальна екскурсія до літературно - меморіального будинку-музею І. С. Нечуя - Левицького (с. Стеблів на Черкащині)	1	
13	Презентація «Поезії М. Вороного»	1	
14	Презентація музею О. Олеся в Білопіллі	1	
15	Мультимедійна презентація «Володимир Винниченко Огляд життя і творчості»	1	
16	Віртуальна екскурсія до меморіального музею Ю. Яновського (с. Нечаївка)	1	
17	Віртуальна подорож до літературно-меморіального музею В. Стефаніка у Русові	1	
	Навчальні відео, онлайн-уроки		
1	Навчальні відео з української літератури відповідно до тем чинної програми	1	
2	Навчальне відео з теми «Запозичені слова, їхня стилістична функція»	1	
3	Навчальне відео з теми «Правильна українська. Запозичення з англійської мови»	1	
4	Презентація з теми «Порушення лексичної норми», створена у Google Презентації	1	

5	Навчальне відео з теми “Основні групи фразеологізмів.”	1	
6	Навчальне відео «100 завдань: лексичні помилки»	1	
7	Експрес-урок О. Авраменка «Слова, які затримують увагу співрозмовника»	1	
8	Навчальні відео: «Як підготувати виступ», «Три запитання перед підготовкою до виступу»	1	
9	Відеоуроки, відеопрезентації з тем чинної програми з української мови	1	
10	Онлайн-уроки Всеукраїнської школи онлайн	1	

ВСП «Любешівський технічний фаховий коледж Луцького НТУ»

Затверджую
Заступник директора з НР
Тетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА
«_____» _____ 2025р.

Паспорт
комплексно-методичного забезпечення
навчального процесу
з предмета «Українська мова»

Розглянуто та схвалено на засіданні

циклової (методичної) комісії
соціально-гуманітарних дисциплін,
фізичного виховання та захисту України
Протокол від «_____» _____ 2025р. № _____
Голова ЦМК _____ Любов КРАВЧИК

Розділ 1.**Нормативно-плануюча документація**

№	Назва документа	Рік затвердження документа, ким затверджено
1	2	3
	Українська мова. Навчальна програма для закладів фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку фахових молодших бакалаврів на основі базової середньої освіти	2022 Міністерство освіти і науки України Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
	Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова»	2025 Заступник директора з навчальної роботи
	Перелік оснащення кабінету	2020 Міністерство освіти і науки України
	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів	2025 Міністерство освіти і науки України
	Методичні рекомендації щодо викладання предмета у 2024-2025 навчальному році	2025 Міністерство освіти і науки України

Розділ 2. Навчальна література для студентів

Предмет	Вид літератури	Назва	Кількість
Українська мова	Підручник	Авраменко О. Українська мова, 10 клас	
	Підручник	Караман С., Караман О. Українська мова, 10 клас	
	Підручник	Караман С., Караман О. Українська мова, 11 клас	
	Підручник	Олійник О. Українська мова, 10-11 класи	
	Підручник	Біляєв О., Скуратівський Л. Українська мова, 10-11 класи	
	Підручник	Зубков М. Сучасна українська ділова мова	
	Навчальний посібник	Мацько Л., Мацько О. Українська мова	
	Навчальний посібник	Мельничайко В. Українська мова. Довідник для учнів та абітурієнтів	

	Універсальний довідник	Універсальний словник-довідник сучасної української мови	
	Словник	Погрібний М. Орфоепічний словник	
	Словник	Головащук С. Орфографічний словник української мови	
	Словник	Сучасний словник іншомовних слів	
	Словник	Сучасний тлумачний словник української мови	
	Словник	Деркач П. Короткий словник синонімів української мови	
	Словник	Полнога Л. Морфемний словник	
		Український правопис НАН України	
	Словник	Родзевич А. Словник лінгвістичних термінів	
	Посібник	Мандрик Л. Українська літературна вимова і наголос	
	Навчальний посібник	Дидактичні матеріали для тематичного контролю навчальних досягнень з української мови, 11 клас	
	Навчальний посібник	Дидактичні матеріали для тематичного контролю навчальних досягнень з української мови, 10 клас	
	Навчальний посібник	Боднар О. Рідна мова. Завдання для тематичного оцінювання знань, 10 клас	
	Навчальний посібник	Скуратівський Л. Тестові завдання з української мови для 11 класу	

Розділ 3. Література для викладачів

Предмет	Вид літератури	Назва	Кількість
Українська мова	Посібник	Глазова О. Рідна мова. Плани-конспекти, 10 клас	
	Посібник	Глазова О. Рідна мова. Плани-конспекти, 10 клас	
	Посібник	Мельничайко В. Уроки рідної мови, 10 клас	
	Посібник	Мельничайко В. Уроки рідної мови, 11 клас	
	Посібник	Мельничайко В. Українська мова. Письмовий екзамен. Як уникнути помилок	
	Посібник	Тексти і завдання для аудіювання з української мови	
	Посібник	Рудницька О. Нестандартний урок. Методика проведення та конспекти уроків з української мови	
	Посібник	Метчик Н. Возвіруй у Слово	
	Посібник	Скляр С. Нетрадиційні уроки з української мови	

	Дидактичні матеріали	Мовленнєва діяльність на уроках української мови, 10 клас	
	Дидактичні матеріали	Мовленнєва діяльність на уроках української мови, 11 клас	
	Збірник диктантів	Матуш Р. Українська мова. Збірник диктантів	
	Посібник	Омельчук С. Сучасний урок української мови	
	Посібник	Сухенко В. Олімпіади та конкурси з української мови та літератури	
	Посібник	Голобородько Є. Атестація вчителя. Уроки української мови: традиційні, відкриті, нестандартні	
	Посібник	Чхайло О. Тиждень української мови і літератури	
	Довідник	Дудка О. Українська мова. Довідник	

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Любешівський технічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Затверджую
Заступник директора з НР
Тетяна Герасимик-Чернова
«__» _____ 2025р.

План роботи гуртка «Шануймо рідне слово»

Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової (методичної) комісії
соціально-гуманітарних дисциплін,
фізичного виховання та захисту України
Протокол від «__» _____ 2025р. №__
Голова ЦМК _____ Любов КРАВЧИК

Завідувачка кабінету: Кравчик Л.М.

Пояснювальна записка

Слухаючи і використовуючи рідну мову в повсякденному житті, ми рідко задумуємося над тим, яким неоціненним багатством ми володіємо. Звуки, утворені із них слова та речення сприймаються нами як щось звичайне, буденне, пересічне.

А тим часом мова – одне з найважливіших, найдавніших і найзагадковіших явищ у світі. За допомогою мови ми спілкуємось, пізнаємо світ, прилучаємось до культури, оформлюємо і висловлюємо свої думки, почуття, погляди. Мислеоформлююча функція рідної мови сприяє розвитку інтелекту здобувачів освіти — їхньої пам'яті, логічного мислення, уяви, творчих здібностей. Через мову вони засвоюють моральні поняття, ідеї та ідеали, виробляють власні переконання, ціннісні орієнтири. У нашій мові відбито відомості про життя і досвід багатьох попередніх поколінь українського народу. Вона віддзеркалює його душу, в ній закарбовано нашу історію, споконвічні прагнення і помилки. Мова найповніше вбирає в себе особливості української ментальності, а відтак сприяє засвоєнню її здобувачами освіти. Як форма вияву національної та особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Досконале володіння рідною мовою забезпечує здійснення творчих можливостей здобувачів освіти у всіх сферах життя.

Знання мови необхідне кожній людині в її повсякденному житті: без них не можна глибоко збагнути почуте або прочитане, вправно користуватись багатограним і гнучким рідним словом.

У навчанні, формуванні та вихованні національної свідомості, духовно багаті особистості першочергове місце відводиться мові.

Тому викладачі – словесники покликані дбати про розвиток логічного, наукового, художнього мислення, в основу системи навчання покласти живе слово, збагнути таємницю мови, прочитати історію слів, навчити вмінню черпати із мовних скарбів все найточніше і найбарвистіше для висловлення думки. А для цього слід любовно вивчати й аналізувати кожне слово, словосполучення й речення, відкривати малі й великі родини слів, навчити відчувати милозвучність мови, її красу.

Саме гурткові заняття з мови сприяють розширенню і поглибленню знань здобувачів освіти, удосконалюють практичні уміння і навички, розвивають допитливість, спостережливість, творчу активність, індивідуальні здібності.

Гурток є найефективнішою формою позакласної роботи. Під час його проведення практикують різні форми, методи, інноваційні технології: короткі розповіді викладача, міні – лекції, лінгвістично – пошукові повідомлення здобувачів освіти, інформації – звіти, спостереження над цікавими мовними явищами, бесіди, конкурси, мовні ігри, самостійні і групові творчі роботи, експерименти...

Мета курсу: розширити і поглибити знання здобувачів освіти з української мови; показати багатство і образність слова, повести до скарбниці лексичних перлин, що мають тільки їм властиву і неповторну будову та значення і разом з тим тісно пов'язаних між собою нитками походження, звучання, граматичних особливостей; дбати про розвиток, збагачення, розквіт, чистоту і красу мовлення; вчити досліджувати, фантазувати, творити, розвивати логічне мислення, творчу активність; виховувати висококультурних й освічених патріотів України, любов до рідної мови, бажання її вивчати, досліджувати.

Завдання гуртка:

- збагачення словникового запасу, поглиблення відомостей з фонетики, графіки, лексики,

фразеології, орфографії, пунктуації;

- виховання свідомого прагнення до вивчення української мови;
- вчити відчувати милозвучність мови, її красу, багатство;

- виробляти вміння комунікативно користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях;
- формувати морально – етичні цінності.
- навчити вміло черпати із мовних скарбів все найточніше і найбарвистіше для висловлення власних думок.
- ознайомити із закономірностями її будови, історичними та духовними цінностями.

В основі гурткової роботи лежить принцип добровільності. Також застосовуються принципи доступності, креативності, гуманізму.

О слово рідне

О слово рідне! Орле скутий!

Чужинцям кинуте на сміх!

Співучий грім батьків моїх,

Дітьми безпам'ятно забутий.

О слово рідне! Шум дерев!

Музика зір блакитнооких,

Шовковий спів степів широких,

Дніпра між ними левій рев....

О слово! Будь мечем моїм!

Ні! Сонцем стань! Вгорі спинися,

Осяй мій рідний край і розлетися

Дощами судними над ним.

(Олександр Олесь)

Метою даної програми є формування компетентностей у процесі поглибленого вивчення української мови і науково-дослідницької діяльності:

— *пізнавальної*: поглиблення мовленнєвознавчих та культурологічних знань, ознайомлення із головними чинниками науково-дослідницької роботи;

— *практичної*: засвоєння мовного матеріалу засобами самостійної, індивідуальної, диференційованої навчальної практичної роботи; вироблення умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо) та в різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня); формування навичок науково-дослідницької діяльності;

— *творчої*: розвиток мовленнєвих здібностей, ораторської майстерності, підвищення інтересу до пізнавально-пошукової діяльності, реалізація потенційних творчих можливостей особистості;

— *соціальної*: виховання громадської свідомості, формування національних і загальнолюдських культурних і духовних цінностей, розвиток соціалізації і загальної реалізації особистості.

Програма створена відповідно до вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти з навчального предмета «Українська мова».

Програма передбачає теоретичні і практичні заняття. Теоретичний матеріал пов'язується з темами практичних робіт відповідно до тематичного плану.

Тематичний план програми включає 4 блоки:

- 1) лінгвістичний;
- 2) комунікативно-практичний;
- 3) культурологічний;
- 4) консультативно-дослідницький.

Заняття лінгвістичного блоку мають на меті систематизувати, узагальнити й поглибити знання здобувачів освіти із розділів «Лексика. Фразеологія», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика».

Теми комунікативно-практичного блоку допоможуть засвоїти основні правила мовленнєвого етикету і культури спілкування, здобути навички виступу перед аудиторією та ведення дискусії.

Культурологічний блок передбачає ознайомлення слухачів із звичаями, традиціями, мистецькими скарбами, духовною культурою України і безпосередньо регіону мешкання. Тематику занять керівник гуртка визначає відповідно до особистих запитів та інтересів вихованців.

Зміст консультативно-дослідницького блоку розрахований на засвоєння умінь і навичок науково-дослідницької роботи, яка покликана стати ефективним методом поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю та сучасними науковими технологіями. Гуртківці знайомляться з методами оцінки, аналізу та обробки інформації; навчаються грамотно оформляти власне дослідження; удосконалюють уміння публічного виступу, ведення діалогу; одержують поглиблені знання з предмета.

Програмою передбачена індивідуальна робота зі здобувачами освіти, розрахована на підвищення якості знань і вмінь здобувачів освіти.

Для отримання належних результатів і досягнення поставленої мети керівник гуртка може використовувати як класичні методи роботи (бесіда, дискусія, лекція, метод вправ, спостереження над мовою, пояснення, робота з підручниками, посібниками), так і різні форми інтерактивного навчання («діалог», «синтез думок», «ротаційні трійки», робота в парах, спільний проект, рольова гра та ін.).

На заняттях гуртка застосовуються різноманітні засоби навчання: друковані, технічні, екранні, засоби слухової наочності.

Орієнтація на розвиток особистісного потенціалу здобувачів освіти спрямовує організацію навчання відповідно до технологічного розвитку суспільства. Нові підходи до вивчення мови диктують і нові технології навчання. Тому в процесі роботи гуртка пропонується використання комп'ютерних технологій і відповідно допоміжних програм.

Перевірка та оцінювання знань і умінь здобувачів освіти здійснюється під час виконання ними практичних робіт, а також у формі проведення вікторин і конкурсів різного рівня.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Розділ, тема	Кількість годин		
		усього	теоретичні	практичні
1	Вступне заняття	2	1	1
2	Лінгвістика Лексика. Фразеологія. Будова слова. Орфографія. Морфологія і правопис. Синтаксис і пунктуація. Стилістика	8	4	4

3	Основи мовленнєвої комунікації	4	2	2
4	Культурологія	4	2	2
5	Науково-дослідницька діяльність	4	2	2
6	Екскурсії, конкурси, тематичні заходи			
7	Підсумкове заняття	2	1	1
	Разом	24		

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год)

Мета, завдання навчального курсу. Ознайомлення з порядком і планом роботи гуртка. Організаційні питання. Рекомендована література

Практична робота. Написання тесту з метою перевірки рівня підготовки здобувачів освіти.

2. Лінгвістика (16 год)

2.1 Лексика. Фразеологія (1 год)

Основні відомості з лексикології. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні, стилістично та емоційно нейтральні і стилістично та емоційно забарвлені слова. Пряме і переносне значення слова.

Групи слів за значенням, походженням та сферою вживання.

Синоніми та антоніми (лексичні та контекстуальні), омоніми.

Фразеологізми, їх лексичне значення, стилістична приналежність роль у мовленні, різновиди.

Практична робота. Робота зі словниками різних видів (тлумачним, перекладним, словниками синонімів та антонімів, фразеологічним тощо), схемами, таблицями. Виконання вправ.

2.2 Будова слова. Орфографія (1 год)

Будова слова та значення морфем. Способи творення слів.

Фонетичне, морфологічне та інші види написання. Написання разом, окремо, через дефіс. Правила переносу слів. Орфографічні правила, словникові слова.

Практична робота. Робота зі словниками різних видів (морфемним, словотвірним, орфографічним тощо), схемами, таблицями. Виконання вправ. Укладання власного словничка (списки слів для запам'ятовування).

2.3 Морфологія і правопис (2 год)

Лексичне та граматичне значення слова. Частини мови. Граматичні характеристики частин мови. Роль частин мови у реченні.

Самостійні частини мови, найскладніші орфограми.

Службові частини мови, найскладніші орфограми.

Практична робота. Робота з довідниками з морфології, посібниками, таблицями, картками. Виконання вправ.

2.4 Синтаксис і пунктуація (2 год)

Синтаксичні одиниці, їх види, будова, способи вираження. Синтаксичні засоби, їх роль у побудові висловів.

Способи передачі чужого мовлення: пряма та непряма мова. Цитати. Розділові знаки.

Просте речення. Ускладнення простого речення звертаннями, вставними конструкціями. Ускладнення простого речення однорідними і відокремленими членами речення.

Складне речення, розділові знаки в складному реченні. Складні різними видами зв'язку.

Практична робота. Робота з довідниками, підручниками, посібниками, таблицями-схемами, картками з метою закріплення пунктуаційних вмінь і навичок. Виконання вправ.

2.5. Стилїстика (2 год)

Стилї і жанри мовлення. Стилїстичні можливості. Особливості наукового стилїю

Практична робота. Виконання вправ на закріплення вмінь щодо визначення стилїв і жанрів мовлення, текстї.

3. Основи мовленнєвої комунікації (4 год)

Мовленнєва комунікація, її характеристика. Вербальна комунікація Невербальна комунікація, її місце і функції в міжособистісному спілкуванні. Функції комунікації.

Основні правила ведення мовлення. Деякі аспекти мовленнєвої ситуації. Етикет і мовлення. Культура поведінки, культура спілкування та мовленнєвий етикет.

Виступ перед аудиторією. Культура мовлення під час публічного виступу. Специфіка ведення діалогу.

Практична робота. Укладання правил мовця і слухача.

Виступи на обрану тему. Аналітична робота: виявлення недоліків у виступі, коментування, поради.

4. Культурологія (4 год) Культурологія як наука.

Література, що знайомить з історією, звичаями, традиціями, мистецькими скарбами, духовною культурою, моральною етикою народу.

Практична робота. Читання і обговорення текстів, перегляд документальних, художніх фільмів.

Тематичні семінари.

5. Науково-дослідницька діяльність (4 год) Предмет і сутність науки та її головна функція. Основні психологічні риси діяльності вчених. Види учнівських науково-дослідницьких робіт. Організація наукового дослідження. Вибір проблеми та вимоги

До теми дослідження. Мета і завдання дослідницької роботи.

Розробка структури дослідження. Вивчення історичного аспекту проблеми.

План-проспект.

Загальні і спеціальні методи дослідження, методика визначення матеріалу та об'єкта дослідження.

Принципи збору інформаційного матеріалу, ознайомлення з науковою літературою, запис бібліографії.

Конспектування прочитаного. Види конспектів: текстуальні, змішані. Тематичні виписки, тези, план.

Правила оформлення дослідницької роботи.

Варіанти наочних матеріалів для захисту науково-дослідницької роботи.

Підготовка доповіді. Правила складання плану захисту наукової роботи.

Культура мовлення під час ведення дискусії.

Практична робота. Складання індивідуальних планів роботи Визначення теми, мети і завдань, методів наукового дослідження Розробка плану-проспекту, структури наукового дослідження. Робота в бібліотеці за системним та алфавітним каталогами. Складання тематичних виписок, тез. Написання дослідницької роботи. Підготовка мультимедійної презентації. Складання плану захисту роботи. Виголошення доповіді. Обговорення виступів.

6. Екскурсії, конкурси, тематичні заходи

Екскурсії до музеїв, бібліотек, наукових установ, вищих навчальних закладів.

Участь у конференціях, конкурсах, олімпіадах. Підготовка та проведення тематичних вікторин, свят, вечорів.

7. Підсумкове заняття (2 год)

Підбиття підсумків роботи гуртка. Презентація кращих студентських науково-дослідницьких робіт. Поради і рекомендації щодо подальшої науково-дослідницької діяльності.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Здобувачі освіти мають знати:

- основні відомості з лексикології, фразеології;
- морфеми слова;
- самостійні та службові частини мови;
- найчастіше вживані вставні слова і словосполучення;
- відокремлені та однорідні члени речення;
- основні відомості про складне речення, види складних речень, розділові знаки в реченнях;

- правила з орфографії, пунктуації;
- стилі і жанри мовлення;
- мовні особливості наукового стилю, основні види висловлювань;
- правила культури мовлення, спілкування; найважливіші світоглядні, етичні та інші поняття, відображені у мові;
- відомості про особливості національної культури, звичаї, традиції, свята;
- визначних діячів; суспільно-політичні події, державну символіку; побут населення міст, міст, сіл, культурно-архітектурні пам'ятки, музеї, театри тощо;
- найбільш відомі фольклорні та літературні твори рідного народу, лексеми, фразеологізми, афоризми як відображення народного досвіду, особливості національного характеру, світобачення;
- загальнолюдські моральні цінності, їх вияв у національних традиціях;
- особливості дослідницької роботи;
- структуру наукового дослідження;
- методи дослідження;
- способи записування конспектів;
- правила оформлення результатів наукової роботи;
- правила укладання використаної літератури;
- варіанти наочних матеріалів для захисту науково-дослідницької роботи;
- етапи захисту роботи;
- правила культури мовлення, поведінки під час виступу.

Здобувачі освіти мають уміти:

- вживати наукову термінологію, стилістично забарвлену лексику, користуватися різними видами словників;
- пояснювати значення фразеологізмів і правильно використовувати їх у мовленні, визначати їх синтаксичну роль, вміти користуватися фразеологічним словником;
- використовувати слова з урахуванням значення їх морфем; користуватися морфемним та словотвірним словниками;
- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил, знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- розпізнавати самостійні частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- розпізнавати службові частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- правильно використовувати в мовленні речення із звертаннями, вставними конструкціями;
- правильно вживати розділові знаки при звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях);
- використовувати в мовленні речення з однорідними членами, правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення та відокремленнях;
- використовувати конструкції з відокремленням у текстах наукового стилю;
- правильно використовувати в тексті цитати, розставляти розділові знаки;
- визначати особливості правильного мовлення, висловлюватись відповідно до норм культури мовлення;
- формулювати думку у всіх стилях і жанрах мовлення;
- сприймати усне та писемне мовлення, відтворювати готові тексти, вдосконалювати написане;
- уважно слухати інших людей, осмислювати і запам'ятовувати почуте і прочитане, робити короткі записи в процесі слухання і читання, робити висновки, висловлювати власну думку щодо сприйнятого;
- відрізняти тексти наукового стилю від текстів інших стилів-виступати перед аудиторією: правильно звертатися, вибирати інтонацію, темп і гучність виступу;
- використовувати культурологічні знання у власному мовленні-узгоджувати із засвоєними етичними, естетичними та іншими цінностями свою мовленнєву і життєтворчу діяльність;

аналізувати особливості бачення світу, культурні традиції народів, що відображено в мові,

враховувати їх у спілкуванні; дотримуватись правил мовленнєвої поведінки відповідно до загальнолюдських норм та національної специфіки культури; визначати тему і завдання дослідження, аргументувати вибір; використовувати різні методи, визначати матеріал та об'єкт дослідження;

- визначати і аргументувати актуальність роботи, теоретичне і практичне значення, особистий внесок автора, новизну та перспективність роботи;
- працювати за систематичним та алфавітним каталогом, бібліографічним покажчиком;
- давати стислий аналіз прочитаної літератури з обраної теми;
- грамотно оформляти роботу;
- користуватися комп'ютерними програмами;
- створювати мультимедійні презентації;
- складати план захисту науково-дослідницької роботи;
- готувати виступ і виголошувати його з урахуванням ситуації
- спілкування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агейкіна Р. Організація роботи МАН / Р. Агейкіна, Л. Романенко, Л. Вовк //Управління школою. - 2004. - № 32. -С 19-25.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. - К.: КМ Academia, 1994. - 254 с.
3. Антофійчук В. І. Культурологія: термінолог. слов. / В. І. Антофійчук. - 2-е вид. - Чернівці: Книги-XXI, 2007. - 160 с.: іл.
4. Барецька О. Мала академія наук — дослідницький спосіб мислення / О. Барецька // Директор школи. - 2004. - № 7. - С. 20-24.
5. Барецька О. Мала академія наук — шлях до дослідницького пошукового способу мислення / О. Барецька // Управління школою. - 2004. - № 32. - С. 26-30.
6. Богдан Є. Мовний етикет українців : традиції і сучасні /Є. Богдан. - К.: Рідна мова, 1998. - 162 с. ^ /
7. Етика ділового спілкування: курс лекцій / Т. К. Чмут, Г.Л. Чайка, М.П.Лукашевич, І. Б. Осечинська. — 2-е вид., стереотипне. – Київ : МАУП, 2003. - 208 с.
8. Іліщенко А. Комп'ютер і вивчення української словесності / А. Іліщенко // Дивослово. — 2006. — № 10. — С. 7-11.
9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С.Караванський. — К.: Кобза, 1993. — 472 с.
10. Ковтун Т. В. Основи теорії мовленнєвої комунікації ; навч посіб. / Т.В. Ковтун. - К.: МІЛП, 2002. - 70 с.
11. Культура української мови / [С.Я. Єрмоленко, Н.Я.Дзюди, шина-Мельник та ін.]. — К.: Либідь, 1990. — 304 с.
12. Макарова О. Як писати роботу на конкурс МАН / О. Макаро-ва II Шкільний світ. - 2005. - № 40. - С. 8-10.
13. Методика вивчення української мови в школі / [О.Беляєв В. Мельничайко, М. Пентилюк та ін.]. — К. : Рад. шк., 1989. -246 с.
14. Методика викладання української мови в середній школі // Олійник, В. Іваненко, Л. Рожило, О. Скорик]. — К. : Вища шк., 1989. - 386 с.
15. Морзе Н. Іпієі. Навчання для майбутнього / Н. Морзе, Н. Це-ментієвська. — К.: Видавн. група ВНУ, 2004. — 416 с.
16. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики : навч. посіб.: в 4 ч. / Н. В. Морзе ; за ред. акад. М. І. Жалдака. — К. : Навч. книга, 2003. — Ч. I: Загальна методика навчання інформатики. — 254 с.; Ч. II: Методика навчання інформаційних технологій. — 287 с.
17. Новий тлумачний словник української мови у чотирьох томах. - К.: АКОНІТ, 1999. - Т. 1. - 912 с.
18. Орфографічний словник української мови. — К. : Довіра, 1994. - 846 с.
19. Подольська Е. А. Культурологія: навч. посіб. / Е. А. Подольська. -вид. 2-е. - К.: Центр навч. л-ри, 2005. - 392 с.

20. Руденко В. Д. Практичний курс інформатики / В.Д. Руденко, О. М. Макарчук, М. О. Патланжоглу ; за ред. В. М. Мадзіго-на. - К.: Фенікс, 1997. - 304 с.
21. Сапіга В. К. Українські народні свята та звичаї / В. К. Сапіга. -К.: Т-во «Знання України». — 1993. — 112 с.
22. Словник труднощів української мови : близько 15000 слів / Щ.Г.Гринчишин, А. О. Капелюшний, О.М. Гіазак та ін.] ; за ред. С. Я. Єрмоленко. — К.: Рад. шк., 1989. — 336 с.
23. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник. / Д.М.Стеченко, О. С. Чмир. - 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007.- 317 с.
24. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Ю. Г. Тормоса. - К. : КНЕУ, 2003. - 76 с.
25. Український правопис / НАН Укр.; Ін-т мовознавства. — стереотип. вид. - К.: Наук. думка, 2005. - 240 с.
26. Учїться висловлюватися / П. І. Білоусенко, Ю. О. Арешенков, Г.М.Віняр та ін. - К.: Рад. шк., 1990. - 126 с.
27. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій : посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Філіпенко. — К. : Академвидав, 2004. - 208 с.
- 29 Чорненький Я. Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота: навч. посіб. для вузів / Я. Я. Чорненький. — К. : Центр навч. літ-ри, 2004. - 392 с.
- 30 Юрій М. Ф. Етногенез та менталітет українського народу : навч. посіб./ М. Ф. Юрій. - К.: Кондор, 2008. - 262 с.
31. Юрченко Т. Дослідницька робота як засіб активізації творчих здібностей учнів / Т. Юрченко // Завуч. — 2004. — № 29. — вкладка.
32. Ющук І. П. Українська мова // І. П. Ющук. — К. : Либідь, 2006. - 640 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
ingresua.tripod.com/domivka/htm
vesna.sammit.kiev.ua

Список членів гуртка «Шануймо рідне слово!»

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Курс, група
1	Березюк Ірина	III, 32-БЦІ-Ф
2	Гриневич Юлія	III, 32-БЦІ-Ф
3	Ткачук Ангеліна	III, 32БЦІ-Ф
4		III, 12-БЦІ-Ф
5		III, 12-БЦІ-Ф
6	Веремійчик Анюта	II, 22-БЦІ-Ф
7	Борис Надія	II, 22-БЦІ-Ф
8	Андрусик Лілія	II, 22-БЦІ-Ф
9	Шамшорик Аліна	IV, 46
10	Сорока Людмила	IV, 46

